

Trest domáciho vězení

Co je trest domáciho vězení?

Trest domáciho vězení (TDV) je alternativní trest, který spočívá v povinnosti odsouzeného se v daném časovém rozmezí zdržovat v místě svého bydliště. Omezuje tedy jeho svobodu, ale zároveň mu zachovává rodinné, ekonomické a sociální vazby.

Soud může společně s domácím vězením odsouzenému uložit dohled i další přiměřené povinnosti (např. podrobit se testování na zjištění přítomnosti drog v těle, absolvovat resocializační program atd.) a omezení (např. zákaz navštěvovat určená místa a zařízení nebo kontaktovat některé osoby).

Kdy lze TDV uložit?

Domáci vězení může soud uložit až na dva roky a pouze za přečin, tj. trestný čin spáchaný z nedbalosti nebo za čin spáchaný úmyslně, u kterého trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do 5 let.

Odsouzený před uložením trestu domácího vězení učiní písemný slib, že se bude ve stanovené době zdržovat v určeném obydlí, a že při výkonu kontroly trestu poskytne potřebnou součinnost vyplývající ze zákona.

Kdo kontroluje průběh výkonu TDV?

Trest domácího vězení je kontrolován za pomoci elektronického monitoringu nebo namátkovými kontrolami pracovníky Probační a mediační služby.

Jaké jsou povinnosti odsouzeného v průběhu TDV?

- Zdržovat se v soudem stanovené době na určeném místě. Tato doba zahrnuje jak pracovní dny, tak i soboty, neděle a svátky.
- Dostavit se k projednání podmínek domácího vězení na středisko Probační a mediační služby a v průběhu výkonu trestu s pracovníky Probační a mediační služby spolupracovat.
- Informovat probačního úředníka o aktuálních osobních poměrech a jejich změnách (bydliště, zaměstnání, sociální situace).
- Poskytnout potřebnou součinnost, zejména umožnit provádění namátkových kontrol přítomnosti ve stanovené době v místě domácího vězení. V rámci kontroly výkonu trestu umožnit pracovníkům Probační a mediační služby vstup do svého obydlí a na požádání prokázat svou totožnost. Poskytnout potřebnou součinnost při zajištění elektronického monitoringu.
- Po dobu výkonu trestu neprodleně informovat probačního úředníka o změnách dotýkajících se průběhu TDV (například plánovaná hospitalizace, pobyt v cizině, změna zaměstnání a pracovní doby atd.). Služba může se souhlasem odsouzeného z důležitých důvodů (například při vykazání ze společného obydlí) stanovit jiné místo výkonu trestu domácího vězení nebo doby, kdy se zde má odsouzený zdržovat; přitom se nesmí změnit počet hodin v týdnu, po které se má odsouzený v obydlí nebo jeho části zdržovat. Na základě žádosti může soud rozhodnout o přerušení trestu.
- Plnit přiměřené povinnosti a omezení, pokud je soud stanovil.
- Plnit podmínky dohledu, pokud jej soud uložil (spolupracovat s probačním úředníkem, dostavovat se na konzultace atd.).
- Na základě rozhodnutí soudu uhradit náklady spojené s výkonem trestu (jejich výše je stanovena vyhláškou).

Jaká jsou práva odsouzeného v průběhu TDV?

- Právo si před počátkem výkonu trestu domácího vězení obstarat své rodinné a jiné záležitosti.

- Právo i při výkonu trestu chodit do svého zaměstnání, navštěvovat pravidelně bohoslužby nebo docházet na nutná léčení a s nimi související úkony (jestliže jsou tyto informace sděleny předem, soud je může zohlednit již při ukládání trestu).
- Právo požádat o změnu místa a doby výkonu domácího vězení (musí být doložen relevantní důvod).
- Právo požádat soud o přerušení nebo odložení výkonu trestu ze závažných důvodů (např. v důsledku hospitalizace, zdravotních nebo závažných rodinných důvodů).
- Právo podat návrh na zrušení dohledu nebo/a uložených přiměřených omezení a povinností nebo i výchovných opatření, a to po jedné třetině trestu, nejdříve však po šesti měsících. K návrhu musí odsouzený přiložit kladné stanovisko probačního úředníka.

Co dělat, když musí odsouzený nenadále opustit obydlí v době výkonu TDV?

V případě neočekávané situace, např. náhlých zdravotních problémů vyžadujících okamžité ošetření lékařem nebo hospitalizaci a z jiných závažných důvodů ohrožujících lidské zdraví, je nutné tuto informaci co nejdříve sdělit probačnímu úředníkovi a následně uvedenou situaci doložit (např. potvrzení o návštěvě lékaře, pobytu v nemocnici nebo jiný doklad odůvodňující porušení podmínek TDV). V případě elektronického monitoringu je potřeba postupovat podle instrukcí Služby.

Jaký je postup v případě neplnění podmínek TDV?

Pokud jsou záměrně porušovány podmínky uloženého trestu, a to zejména:

- **nepřítomností v určené době na stanoveném místě**
- **nedokládáním důvodů případného porušení trestu**
- **neplněním uložených povinností a omezení**

probační úředník neprodleně informuje soud, který situaci posoudí a může například rozhodnout o nařízení náhradního trestu odnětí svobody. Výjimečně může soud ponechat TDV v platnosti, prodloužit dobu jeho výkonu až o jeden rok, uložit odsouzenému dohled nebo dosud neuložená přiměřená omezení a povinnosti.